

Pre-auditdiensten rukken op

Nichemarkt met potentie

Personeelskrapte bij controlerend accountants, toenemende regelgeving en de wens bij cliënten om de controlekosten te beperken hebben een nieuwe markt doen ontstaan: pre-auditdiensten. Kleinere kantoren en andere dienstverleners maken de klant 'controleklaar'. Beperkte 'niche' of kiem van een grootschaliger ontwikkeling?

PETER VAN RIETSCHOTEN

MKB

Aan de vooravond van de Wet toezicht accountantsorganisaties werd niet alleen gedacht dat deze zou leiden tot een scheiding tussen 'groot en controlerend' enerzijds en 'klein en niet-controlerend' anderzijds, ook werd verondersteld dat kleine kantoren samen 'controlemaatschappen' zouden gaan oprichten. Hoewel het met bovengenoemde ontwikkelingen (nog) niet zo'n vaart lijkt te lopen, lijkt een ander nieuw fenomeen wel ten dele het gevolg te zijn van Wta, SOx en IFRS: de dienstverlening die diverse kantoren bieden als 'pre-audit services' of varianten daarop. Daaronder verstaan zij het controlegeredeed maken van de gehele administratie.

Goedkoper

De toegevoegde waarde van zo'n pre-audit moet dan zitten in enerzijds kwaliteit en ondersteuning en anderzijds in een dusdanige verlaging van de factuur van de uiteindelijke controlerend accountant, dat de opdrachtgever per saldo minder hoeft te betalen. Ondersteuning vindt plaats als er een controleplicht bestaat maar de opdrachtgevende organisatie zelf niet voldoende capabel is om zich

Henk-Jan Hulleman
(Conquaestor):

'Door pre-audit krijgt de controlerende accountant meer tijd en ruimte om zijn controleklant adviezen en suggesties te leveren.'

op de controle voor te bereiden. Dan kan een controleadviseur op basis van detachering worden ingehuurd. Kwaliteit wordt toegevoegd doordat in een pre-audit 'alles zodanig wordt geordend dat de controle efficiënt kan verlopen en dat de benodigde informatie ook daadwerkelijk en bruikbaar ter beschikking is'.

Niche

Pre-audit services vertonen de kenmerken van een niche-dienstverlening met een aanzienlijke groeipotentie. Op dit moment zijn er echter nog maar weinig aanbieders. De omzetten zijn

relatief laag zo niet marginaal en de leeftijd van de meeste pre-audit services reikt niet verder dan 'een jaar of drie geleden mee gestart'. Kenmerkend voor de status van niche is ook dat zowel potentiële klanten als (indirecte) concurrenten - dus de controleaccountants bij wie mogelijk een stuk omzet wordt weggehaald - verschillend op deze nieuwe dienstverlening reageren. Er zijn steeds meer ondernemingen die pre-audits laten uitvoeren, maar er zijn er ook die dat (nog) niet durven, of van de holding niet mogen. Er zijn controlerende accountants die het gebruik van een pre-audit afraden ('dat kunnen wij beter') of juist stimuleren ('wij zijn er niet om eerst tot in detail een administratie op orde te brengen'). Maar er zijn er ook die wel trek lijken te hebben in een stukje van de pre-auditmarkt en zich bij niet-klanten met deze dienstverlening aanbieden.

Bescheiden marketing

Kenmerkend voor de groeipotentie is dat diverse aanbieders momenteel niet of slechts op bescheiden schaal marketinginspanningen verrichten voor hun pre-audit services. ▶

ILLUSTRATIE: CORBIS

Pieter Alblas (WITh):
‘Wij zijn goedkoper dan de controlerend accountant, maar weten even goed wat er voor de controles ter tafel moet komen.’

Dennis Klasen (Van Oers):
‘De groepsaccountant wordt bepaald door de concerntop, maar die accountant werkt op een ander niveau dan waar in de werkmaatschappijen behoefte aan is.’

Frits Gielens (GiFex):
‘Door de gestegen kosten en tijdsdruk bij de controlerende accountants is er een aantrekkelijke marktpotentie voor pre-audits.’

Veel gehoorde argumenten in dat verband zijn ‘we moeten niet een leveringsprobleem krijgen’ en ‘het valt niet mee om de geschikte mensen te krijgen’. Niettemin is de algemene verwachting bij de huidige aanbieders dat mede, door de komst van IFRS voor ook de kleinere entiteiten en meer in het algemeen de verdere verzwaring van wet- en regelgeving, pre-audit services de komende jaren een sterke, mogelijk zelfs spectaculaire groei gaat doormaken.

‘Aanvullende werkzaamheden’

Henk-Jan Hulleman is partner bij Conquaestor, adviesbureau voor strategische en operationele vraagstukken op het gebied van finance. Over wat het door zijn kantoor aangeboden pre-audit wel en niet is, zegt Hulleman: “Met pre-audit tekenen we niet, controleren we dus niet. We richten ons specifiek op het rapportagetraject, dus het logisch opstellen en verzorgen van de dossiers conform de normen van de controlerende accountant. Waardoor deze meer tijd en ruimte dan voorheen krijgt om zijn controleklant, naast de wettelijke verklaring, vanuit zijn deskundigheid toegevoegde waarde te leveren door adviezen en suggesties. Er komt voor alle partijen meer inzicht in wat nodig is, wat er moet worden gedaan, wat het kost, hoe lang het duurt en wanneer het klaar is.” Hulleman stelt dat het dikwijls zo gevreesde ‘aanvullende werkzaamheden’ van de controlerend accountant - met bijbehorende prijskaartje - door pre-audit tot de verleden tijd kan behoren.

Begripsverwarring

Het begrip pre-audit wordt nogal divers gebruikt. Niet alleen in de zin van de in dit artikel genoemde dienstverlening rond de controlevoorbereiding, maar soms ook in de betekenis van de eerste stap in een accountantscontrole, vaak zijnde het invullen van een akkoord krijgen op de controleopdracht. Bij diverse kantoren en opdrachtgevers zijn pre-auditfase en het opstellen van het controleplan synoniem. Pre-audit wordt ook regelmatig gebruikt waar het gaat om een check op de geschiktheid om een bepaalde (kwaliteits)certificering te verkrijgen. Alvorens een onderneming zich ter certificering van een bepaald aspect aan de daartoe gerechtigde instelling onderwerpt, laat zij eerst door een adviesbureau een pre-audit uitvoeren. Dat grenst vaak aan een nulmeting, en soms worden nulmeting en pre-audit dan ook als synoniem beschouwd. Naast hiervoor genoemde betekenissen wordt pre-audit ook wel gebruikt als het gaat om (kostenloze) intake-gesprekken, bij vooronderzoek inzake arboklachten, voor het opstellen van een longlist en ook als benaming voor een tussentijds onderzoek.

Noodgedwongen

Op de vraag ‘voor wie en voor hoeveel?’ laat Hulleman niet het achterste van zijn tong zien. Wel dat een van de afnemers van pre-audit door Conquaestor een ‘groot verzeke- ringsbedrijf’ is met in totaal 65 jaarrekeningen, en dat een andere opdrachtgever uit de reis-

branche komt, goed voor de voorbereiding van tweehonderd jaarrekeningen. En dat verder een aantal kleinere ondernemingen op basis van ‘tijd en kennis’ wordt bijgestaan. “Wat in 2006 de omzet was? Ik denk zo’n een miljoen euro. Maar dat is wel een hele ruwe schatting.” Ook Hulleman ziet voor pre-audit services een mooie toekomst weggelegd. “Over vijf jaar zullen er in Nederland beduidend meer pre-audit services worden verleend. Mede door de komst van IFRS, ja. Met name de kleinere ondernemingen die daaraan moeten gaan voldoen maar niet zo’n wervende kracht hebben op de arbeidsmarkt, zullen meer en meer gebruik gaan maken van pre-audit services. Groei zie ik ook omdat de grote accountantskantoren meer moeite dan voorheen hebben om mensen te krijgen voor de controleopdrachten. Het noodgedwongen uitbesteden van het voortraject neemt toe. En daarnaast proberen wij zelf dat hele jaarrekeningtraject te ontdoen van het saaie, stoffige imago. Wij kunnen mensen bij opdrachtgevers detacheren als adviseur met de opdracht dat hele jaarrekeningtraject klaar te maken voor de controle. Je zit vlakbij die controle, maar wel als adviseur - dat kan een hele leuke job zijn.”

Eenpitter

Sinds een jaar beweegt ook de Wageningse eenpitter Frits Gielens zich met GiFex Financiële Expertise op de markt van pre-audits. Hij biedt met pre-audits (gebaseerd op een quick-scan) een toegevoegde waarde aan die bestaat uit efficiencyvergroting in de controle, het voorkomen van hoge nota’s en onnodige correcties,

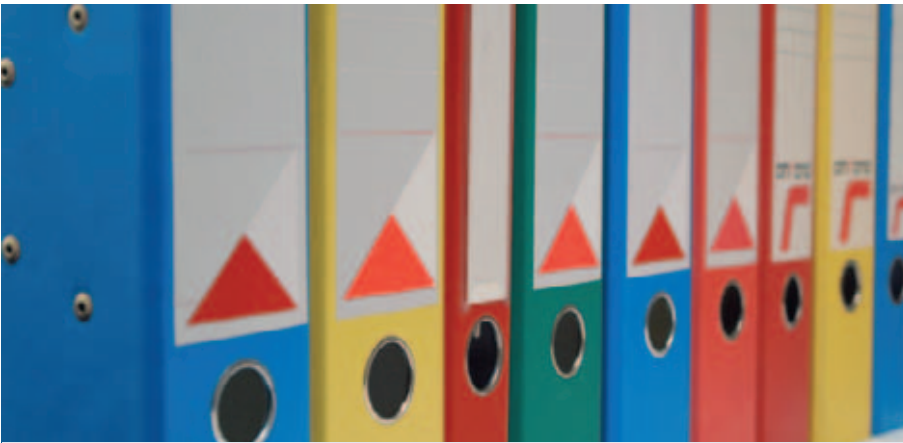

FOTO: MARJA BROUWER

Pre-audit maakt de administratie controlegeraad.
Het einde van de gevreesde 'aanvullende werkzaamheden' met bijbehorend prijskaartje?

'Leuke niche, maar beperkte toepasbaarheid'

Jan Wietsma, adviseur strategie en organisatie bij Full Finance, heeft een wat minder zonnige kijk op de toekomst van pre-audits. "Leuke niche, slim gevonden van de paar kantoren die zich daar nu mee bezighouden. Maar ik zie geen grootse toepasbaarheid. Het aantal controleplichtige organisaties in Nederland is beperkt, het aantal met een concernstructuur en met werkmaatschappijen is nog kleiner. Ik denk dat hier weinig behoefte is en zal zijn aan het verhaal van de pre-audits. Ook wat dat betreft

zijn we echt anders dan de VS en de UK, daar is alleen al door het marktvolume pre-audit wél een dienstverlening die echt meetelt." Los van het bovenstaande is Wietsma wel met anderen van mening dat de opkomst van pre-audits samenhangt met enerzijds de toegenomen wet- en regelgeving en anderzijds het personeelstekort bij de big four. "Die overigens niet echt rouwig zullen zijn door de pre-audits. Want die verhogen bij hen inderdaad de *value pro hour* van de medewerkers."

Jan Wietsma (Full Finance): 'Pre-audit in de VS en de UK is alleen al door het marktvolume wél een dienstverlening die echt meetelt.'

alsmede het vergroten van gemak en inzicht voor zowel management als accountant. Verwachte discussies worden voorkomen, oplossingen voor het voorkomen van aanvullend onderzoek worden aangereikt. Gielens richt zich met name op de controleplichtige ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf. Ook hij ziet een aantrekkelijke marktpotentie voor pre-audits, met name door de gestegen kosten en tijdsdruk bij de controlerende accountants.

Internationaal

Pieter Alblas is medewerker van WITH non-profit accountancy. Hij stelt dat pre-audits worden afgenomen door (non-profit)-organisaties die zich bevinden op het snijvlak van de controleplicht en niet de kennis in huis hebben om zich voldoende goed op de controles voor te bereiden. "En vaak is het ook een kwestie van prijs/kwaliteitverhouding: wij zijn goedkoper dan de gemiddelde controlerend accountant, maar weten mede dankzij onze ruime RA-ervaring even goed wat er voor de

controles ter tafel moet komen en in welke hoedanigheid." Mede omdat Alblas enkele internationale klanten heeft (profit en liefdadigheid), is Alblas van mening dat de behoefte aan pre-audits ook door SOx en andere regelgeving is ontstaan en zal doorgroeien. De Nederlandse markt bestaat volgens hem dan ook niet alleen uit Nederlandse organisaties, maar ook uit vestigingen van buitenlandse concerns. Alblas vindt niet dat er met pre-audits onder de duiven van de controlerend accountants wordt geschoten. "Integendeel. De meesten van hen hebben een personeelstekort en werken desondanks al jarenlang deels onder hun niveau. Pre-audits brengen controles juist naar het gewenste niveau en inhoud. De meeste controleaccountants zullen er blij mee zijn."

'Gat'

Dennis Klases, directeur bij Van Oers Accountants en Belastingadviseurs (tweehonderd medewerkers, diverse vestigingen in Brabant), vindt daarentegen niet dat pre-

audits een direct gevolg zijn van Wta, SOx en dergelijke. Hij beschouwt deze dienstverlening veeleer als een zakelijke reactie op de constatering dat 'er in ondernemingen heel veel werk bleef en blijft liggen'. Klases: "En dat is vaak het gevolg van het feit dat die ondernemingen financieel-administratief niet zwaar bezet zijn omdat ze deel uitmaken van een groter geheel. Daar wordt de groepsaccountant bepaald door de concerntop, maar die accountant werkt op een ander niveau dan waar in de werkmaatschappijen behoefte aan is. En vaak passen tarieven, werkwijze, cultuur en verwachtingen ook niet bij elkaar. Er valt dan een gat en daar kunnen wij wat aan doen."

Concernbestuur

Klases ziet voor pre-audits weliswaar een markt, maar dan vooral in het verlengde van kennis en kwaliteit die een bureau toch al in huis heeft om audits uit te voeren, of organisaties te ondersteunen met hun financiële administratie, tussentijdse rapportages, of advisering in de breedste zin van het woord. En van partijen die bij controles betrokken zijn, kunnen volgens Klases verschillende reacties worden verwacht. "Controlerende accountants hebben met ons geen moeite, integendeel. Wij ervaren ook dat zij zich door onze werkzaamheden kunnen focussen op sec de controle en zich niet hoeven te verliezen in details. Maar het komt wel voor dat een concernbestuur de noodzaak van onze inschakeling niet onderschrijft, mogelijk omdat men de controle in één hand wil houden." ■